

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

— Kiadóhivatal: —

Kiadói-Nyomda, Telefon sz. 15.

— Nagyikindán. —

Egyesült „Kikindai Közlöny“ és „Felső Torontál“

— POLITIKAI LAP. —

Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:

Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fillér.

Egy szám 12 fillér.

Vásároljunk csak hazai ipartermeket! Azt a kereskedőt, aki Magyarországon előállítható árukat külföldről szerez be, — ne támogassuk! Azon kereskedő hirdetésait, ki üzletét hazai árukkal szerelte fel, a legolcsóbb áron fogadjuk.

A földműves munkás.

Nem könnyű dolog a szegény ember baján segíteni, de segíteni kell. Minden gondolkodónak szent kötelessége foglalkozni a munkáskérdéssel, mely, ismerjük el, legelhagyatottabb a földműves munkások között, mert a munkásoknak ez az osztálya egész esztendőn át nem dolgozhatik s a nyári munkával nem kereshet annyit, amennyi neki és családjának szükséges.

A cselédsorban dolgozók még csak meg volnának valamelyest, mert biztosítva van az egzisztenciájuk, mely ha szegényes is, de biztos egzisztencia; ellenben a napzsámos családok, az arató részesek keresménye ezernyi esélyeknek van kitéve. Ezeket a munkásokat éppen egy sujtja a kedvezőtlen termés eredménye, mint a gazdaközöniséget.

Pedig a munkásember nem kocz-láztathat semmit. Neki bér kell, melyért kenyert szerezhet, melyből élelmét, ruházatát megvásárolhatja, melyből fedél alá bujhat és az ő egyszerű, rendszerint szűkös igényeit kielégítheti.

Más munkás, az ipar és kereskedelem munkásai bérharcot folytathatnak, ha éppen erre már szervezkedtek, de a földműves munkás, ha bérharcot indít, csak maga alatt vágja a fát, — még leig óráig sem tud ezzel segíteni a saját során.

A szociálista vezérek kötelessége volna, hogy erről a földműves munkást felvilágosítsák. Mindenütt, ahol ipari törekvésekről van szó, csak azért lehet a munkásoknak eredményes bérharcot folytatni, mert a munkaadó azt mondhatja: jól van, ha tik nagyobb bért kívántok a munkáért, én is nagyobb árat fogok kérni a közönsegtől az áruért. Ezen elv mellett megtörténik, hogy a kecske is jóllakott, a káposzta is megmaradt. Csak a fogyasztó közönység sanyli a megegyezést. A fogyasztó közönsegen benne van maga a munkás is és egyszerre csak azt veszi észre, hogy több munkabért kap ugyan, de azért ő gazdagabb nem lett, mert minden, amire szüksége van, drágább, mint ezelőtt volt.

Ha a bérharcot újra kezdi, mi lesz az eredmény? Még szomorubb állapotok keletkeznek, mert az újabb munkabéremelés következtében még drágább lesz minden közfogyasztási cikk és ad absurdum vezetve a dolgot, utoljára oda juthatnánk, hogy például egy pár cipőt csak 50 pengő forintért lehetne vásárolni és cipőben csak a milliomosok járhatnának.

A bérmozgalmaknak tehát határt kell szabni, a bérmozgalmakat igazi szociális politika nélkül vezetni nagy könnyelműség. *A munkabér sohasem lehet magasabb, mint amennyit maga a munka is elviselni képes.* Ha a köműves munkabért feleségizzuk, senki sem fog házat építtetni. Addig, amíg ennek következtében a lakberek méreg drágák nem lesznek, nem is fog senki házat építtetni. Addig pedig a munkások, nem várhatnak dologtalanul, nekik keresmény kell. Ezért kell megtalálni azt a munkabér határt, melyet tullepni szerencsétlenség volna.

Amde ismételjük, hogy az ipari munkabér kérdése most még elasztikus, az ipari munkások bérmozgalma tehát egyelőre nem bír a közszerencsétlenség jellegével.

Ellenben a földműves munkások bérmozgalma már egészen a közszerencsétlenség jellegével bír, mert a gazdaközöniség nem mondhatja azt, amit az iparos munkaadó, hogy: jól van, felelelem a munkabért, de egyuttal felelelem a buza, árpa, zab, kukorica stb. árát is. Ezeknek a terményeknek az árát nem a gazdaközöniség szabja meg, hanem a nemzetközi árupiac, mely nem törődik azzal, hogy Magyarországon mennyi a munkabér, azt nézi csupán, hogy a világpiacon mennyi a termény és mennyi a szükséglet. Ha a földműves munkás magasabb bért igényel, mint amennyit a termény ára elviselni képes, akkor a magyar terményt nem vásárolják meg; s ha nem vásárolják, akkor nem érdemes terhelni.

Ebben rejlik a földműves munkások sztrájkmozgalmának legnagyobb veszedelme, amin csak úgy lehetne segíteni, ha a mezei munkásbéréket az egész világon egyformán és egyöntetűen lehetne szabályozni. Mert nem szabad elfelejtetnünk, hogy más termelő országokban a mezei munkabérek aránylag mindenütt alacsonyabbak, mint nálunk s a föld értéke sem olyan magas, mint nálunk.

Ezért nem lehet megérteni azoknak a munkásvezéreknek a szociálpolitikáját,

akik most Magyarországon szervezik az ellentállást. Hiszen ezeknek az uraknak — és pedig mindig a legfőbb vezéreket értjük — tudniok kell azt, hogy egyetlen aratás vesztesége soha többé pótolható, Mire gondolnak? Azt hiszik, hogy mindegy, mert a munkásokat csak nem engedjük azért éhen elpusztulni télviz idején? Hát persze, hogy nem engedjük. Ezért az eredményért azonban nem érdemes szegény embert sztrájkba kergetni. A szegényből szándékosan koldust csinálni istentelenség.

Nem vigasztalás ez nekünk, hogy a latifundiumok urai nem gazdagodhatnak a sztrájk után egy évig, vagy leg alább is nagyon szomorú vigasztalódás ez annak az éhes embernek, aki utoljára mégis csak oda nyújtja a tenyerét almizsnáért, ahol becsületes munkabért kaphatott volna.

Mi úgy érezzük, hogy a földműves munkások bérmozgalmát megindítani megfontolatlan dolog és alighanem bosszupolitika. A politikában pedig a boszu fegyvereit alkalmazni mindig nagyon veszedelmes.

A szervezkedők, akik a földműves munkások követeléseit meghatározták, úgy állítják fel a tételt, hogy: le kell szállítani a földbirtokok értékét. Ha a föld ára kisebb lesz, akkor a föld hozadéka jelentékenyen meg fogja haladni azt az értéket, mely ma csak annyi, amennyi a földbe fektetett tőke mérsékelt kamatának felel meg. Például egy 1000 koronás értékű föld ma 5 százalékos jövedelmet nyújt a tulajdonosának. Ha ennek a földnek az értéke 500 koronára redukáltatnék, akkor azért ugyanannyi jövedelmet adna, mint eddig adott, vagyis a föld értékének most már 10 százalékat. A szervezkedők úgy gondolkoznak, hogy a 10 százalékos jövedelemből már bőven fizethet a gazda a munkáért és még neki is bőven marad haszna.

Ez a felfogás azt vitatja, hogy a föld értéke mesterségesen van feleségázva és csak azért hoz a föld a magas értéknek megfelelő jövedelmet, mert a munkás ereje olesó pénzért van kiszákmányolva benne.

Első pillanatra ez a felfogás szédítő igazságnak látszik. Ha azonban arról kezdünk gondolkodni, hogy mely módokkal lehetne ezen igazság felé közeledni, nyomban felismerjük ezen felfogás hamisságát.

Tegyük fel, hogy a törvényhozás egy könnyelmű pillanatában meghatározná, hogy máától kezdve a földműves

munkások bére ilyen módon lesz szabályozva. Az 1000 koronás föld, mely eddig 5 százalékot, tehát 50 koronát jövedelmezett, jövőre csak 25 koronát fog jövedelmezni a birtokosnak, mert a másik 25 koronát törvény szerint a munkások bértöbblete fejében lesz köteles kifizetni.

Ez volna ugyebár a legradikálisabb, sőt elképzelhetlenül radikális megoldás. Mi következne ebből?

Először is az; amit a munkások követelnek, hogy a föld értéke 50 százalékkal redukálódjon.

A birtokos osztály elveszitené a becsületes és szorgalmas munka révén szerzett vagyonának fele részét.

Bizonyára égbekiáltó igazságtalanság volna ez és kérdés, vajjon a munkások mire haladnának azzal a rengeteg vagyonnal, mely így látszólag reájuk áthárulna.

Persze, hogy mindenki igyekeznék megszabadulni földbirtokától, hiszen az első pillanatban az volna a helyzet, hogy mindenki csak két és fél százaléknyi jövedelmet tudna elvonni befektetett tőkéjéből, holott, ha eladja birtokát és a vételárat állampapírokban helyezi el, akkor is legalább 4 százalékot kap a pénze után. Ez volna az első helyzet.

A földbirtok olcsó volna, a pénz pedig drága. Ez volna második helyzet.

Amikor a pénz drága, a munkás sorsa nagyon keserves, mert nem kell a munkája. A közfogyasztás a minimumra redukálódik csak az él jól, akinek pénze van. Mindenki takarékoskodik. Ipar, kereskedelem pang. A termőföldeket ki fogja megmunkáltatni?

Az új birtokos, aki most már csak 500 koronáért vette meg az 1000 koronás birtokot, nem jut olyan tőkéhez, melylyel gazdaságát termékenyen tegye, mert a kölcsönt csak a föld értékének 50 százalékáig kaphatja meg, de igen drága árért, mert a pénz drága, mert számításba jön az is, hogy a birtokos magas munkadíjakat kénytelen fizetni, holott az ő jövedelme kockázatos, mert az időjárástól, az Isten kegyelmétől függ. Ki tudja, lesz-e fizetőképessége?

Ez a harmadik helyzet, melyből világos, hogy a szervezkedő földműves munkás önmaga ellen vét legjobban, mikor a föld értékének csökkentésére törekszik.

Az a gondolat, hogy ha letörök a föld ára, akkor a munkás is földbirtokot vásárolhat a magasabb munkabérből, szintén csak áligazság, mert még ha tényleg megvásárolhatná is a földet a munkás, nem kedvezőbb, hanem sajnálatosabb helyzetbe jutna, mivelhogy akkor ő volna kénytelen megfizetni a magas munkadíjakat és a föld hozadékából neki kevesebb maradna meg, mint a munkásnak, aki nem törődik az időjárás esélyeivel és nem viseli a természet eredmény és az árhullámszökés kockázatát.

Az igazság az, hogy a munkás helyzete mindig jobb lehet akkor, midőn a föld értéke magas, mint akkor, ha a föld értéke letört.

Jobb a munkás helyzete azért, mert keresettebb és égetőbben szükséges a munkaerő. Jobb továbbá azért, mert a

föld értékét a folytonos befektetések növelik, melyekkel a birtokos a föld termékenységét igyekszik fokozni. Már pedig tapasztalatból tudjuk, hogy bőséges időkben a magyar munkásnak nincs oka panaszra, nem is panaszkodik,

Most néhány szűk esztendő volt, melyek bizony megsanyargatták a szegény embert, a munkás népet, ám kétségtelen, hogy a szűk esztendők bajait sem szabad a munkás népre áthárítani. Bizonyos, hogy a munkás sorsán segíteni kell. Bizonyos az is, hogy a munkásnép tisztességes megélhetését a gazdasági közönségnek köteles biztosítani. Ezt belátja ma már minden ember és maga a törvényhozás is foglalkozik a munkások helyzetének javításával. Tisztában vagyunk azzal is, hogy a gazdasági közönségnek egyenesen érdekében áll a munkás viszonyok rendezése és e viszonyok haladéktalanul rendezetnie is fognak, ám a szervezkedés harsány riadója nem segíti előre ezt a nagyfontosságú társadalmi akciózt; sztrájkokkal, munkázárlattal ezt a kérdést helyesen megoldani sohasem lehet.

P. L.

A kir. törvényszéki elnök ünneplése.

Bankett.

Roth Gergely kir. törvényszéki elnök f. hó 2-án ünnepelte meg elnöki működésének tizenöt éves jubileumát. A szép és annyi szeretettel rendezett ünnepélyt este a városi népkert csarnokában kétszáz terítékű lakoma fejezte be. Nyolcz óra felé kezdett gyülekezni az ünneplő közösség. A hatalmas patkó alaku fehér asztal mellett a jubiléum mellett sorban foglaltak helyet a bírák, kir. ügyészek, a vidéki járásbírók, kir. közjegyzők, ügyvédek, az ünnepelt tisztelői, barátai. Az asztal két szárnyán a jegyzők, a fiatal junsták, a másikán pedig az adóhivatal, a telekkönyvvezetők, a kezelő személyzet foglalt helyet. A terem falait nem díszítette más, csak az örök repkényből font 1891—1906. évszám, a jubiléus évszám. A harmadik fogásnál emelkedett fel szólásra Szontágh Hugó törvényszéki bíró. A mitológiából vett idézettel kezdte beszédét az ünnepeltre és hosszas körülírás után meleg üdvözlésben fejezte ki a törvényszék jó kívánóságát. Eidenmüller járásbíró a kir. bírósnak üdvözlését röviden, de szép keresetlen szavakkal tolmácsolta. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után Grubits Tivadar a magyar ügyvédakar nevében mondott rendkívül szép beszédet, a melyben az ünnepeltnek mindenkor tapasztalt pártatlan igazságszeretét, mindenki iránt érzett jóindulatát festette általános tetszés mellett.

Alig hangzott el a kikitörő éljen, a mikor Jurkovich Ottmár nyug. járásbíró Nagyszentmiklósról, emelte fel poharát. Egy sikerült tréfás tószóban hivatkozva Szontágh bíró ünnepi szónoklatára a kir. törvényszéki elnök urat éltette. Dr. Bogdán Zsivkó polgármester a tőle megszokott ékesszólással a jubiléust, mint a város egyik előkelő, köztisztelőben álló polgárát köszöntötte fel.

Ezután az ünnepelt emelkedett fel és szeretetteljes szavakban köszönte meg az ünneplést a jelenvolt díszes társaságnak. A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után dr. Kerényi Miklós zsombolyai ügyvéd az elnöknek emelte poharát, arra a nemes szívű urnőre, a ki megragad minden alkalmat a jótékonyág gyakorlására. A rendkívül tetszéssel fogadott beszéd után Frank adóellenőr tartott szép beszédet, majd dr. Türk Marcell az ünnepi szónok beszédének mitológiai részét használva

fel s a spanyol rózsza bombákkal is együtt egy pompás esokorba kötve kacagató humoros beszédet mondott. Kovách Agost törvényszéki bíró rövid kis tószta után Kadár Gyula ügyvéd kezdett beszélni, de arra Orosz Pál bíró, a figyelmes főrendező oda szólt a primásnak, hogy csak húzza a „Faggyu gyertyát égetek én . . .” jó magyar nótát. A fiatalság pedig felzúgott, hogy csak húzza. A rendkívül kedélyes fesztelen mulatság késő éjjelig tartott. Azután a társaság nagyrésze elutazott, sokan pedig a kávéházakban találkoztak újra.

(—h.)

HIREK.

— **Sorozás.** Nagyikinda városában az 1882—1883. évben született hadkötelesekre nézve a fősorozás f. évi Junius hó 11., 12. és 13. án fog megtartatni.

— **Szabadgondolkodó az érettségiben.** Az ideai nagyon is sürü érettségi botrányok között nem utolsó helyet foglal el az alábbi eset, amely a szamosújvári állami főgimnáziumban történt s amely ma már a legmagassabb közoktatási fórumot is foglalkoztatja. A szamosújvári gimnázium egyik jeles tanulója, Jolbey Miklós nem engedte az érettségi elé, mert az ifjú szabadgondolkodó. A felfüggesztés előzményeiről a következőket írják: A szamosújvári gimnázium szabályai értelmében minden ifjunak, mielőtt érettségi elé menne, gyónnia és áldoznia kell. Midőn a gyónás sorrendjében Jolbey Miklósról került a sor, ez a következő kijelentést tette, gyónatató papja, Esztergár Gergely hittanár előtt:

— Nem hiszek Istenben, mert nékem nincs vallásom. Magamra nézve csupán a természet örök törvényeit tartom kötelezőnek!

A meglepett hittanár hiába igyekezett a fiú lelkeire hatni, ez szilárdan megmaradt amellett, hogy nem gyón, mert az elveivel ellenkezik. Áldozni azonban, miután csak áldozás után engedik érettségre, hajlandó, mert a vizsgáról lemaradni nem akar. A hittanár a történet után megtagadta az ifjútól az áldoztatást s az ügyet a tanári kar elé vitte. A tanári kar jelentést tett az esetről Kunez Elek tankerületi főigazgatónak, aki aztán Jolbey Miklóst az érettségi alól felfüggesztette. Jolbey erre Apponyi miniszterhez folyamodott, előadván felfüggesztésének indokait, engedélyt kért, hogy az ország bármelyik, a miniszterinnem által kijelölendő gimnáziumban érettségit tehessen. A felfüggesztés kinos feltűnést keltett Szamosújvárott, gyűjtést is indítottak, hogy Jolbey személyes kihallgatásra jelentkezhessek a miniszternél. Jolbey Miklós, amint a pénzt kezébe kapta, azonnal felutazott a fővárosba, s ott várja be, míg ügyében döntés történik.

— **Balesetek.** A Bohn-féle tégelygyárban dolgozott Atyimov Ilia 20 év körüli munkás az egyik körkemence második emeletén egy állványon, miközben az állványról lezuhant Zuhánás közben magával rántotta a kereteket is, melyek a lábára estek és megsérültek. A sérültet kórházba szállították. A megejtett vizsgálat alkalmával kiderült, hogy mulasztás senkit sem terhel, mert a legény saját vigyázatlanságából esett le.

— Junius elsején reggel a káposztás piaczon egy Lipkay nevű pályaszer kocsijával nekiment Zárity Vászának és kocsirudjával gyomron döfte. Zárity sérülése komoly. Lipkay ellen az eljárást megindították.

— Az elmúlt hét harmadik és leg-súlyosabb balesete a sztrajktanyán történt. Ugyanis azalatt, míg egyik—másik vezér ékes dikeziók alakjában maszlagosította az egybegyűlt hallgatóság lelkét, egy Vlainityné nevű asszony, ki 9 éves fiával szintén ott volt, a beszéd hallgatásába annyira belemerült, hogy mindenről megfeledkezett még arról is, amiről az állat sem feledkezik meg, hogy kölykét őrizze. Azalatt, míg az anyja a beszédet hallgatta, a

magára hagyott fiú egy ott legelésző ló mögé került, mely úgy rugta halántékán, hogy életveszélyes sérülést szenvedett. A gyermeket Szimits Pál orvos részesítette az első segélyben, mely után kórházba szállították. A gondatlan anya ellen a vizsgálatot megindították.

— **Sztrájk Bocsáron.** Bocsáron az arató munkások izgatás folytán megtagadták a munkába állást, aminek folytán Horváth Zoltán főbíró a helyszínre ment 18 csendőrrel. A hangulat azonban olyan, hogy komoly következményektől lehet a felizgatott és felre vezetett munkások részéről tartani, miért is még tíz csendőr körrendelését kérte, egyben pedig intézkedett az izgatók letartóztatásáról. — Lapunk zártáig bővebb értesítést nem kaptunk.

— **Kirabolt utas.** Folyó hó 4-én egy helybéli többszörösen büntetett paraszt, Rankov Zsivan kirabolt az indóház harmadik osztályú várótermében egy Argentiniából visszatérő szerbpárdányi illetőségű munkást Frisch Miklóst. Frisch, ki már négy éjszaka nem aludt, mely álomba merülve feküdt a padlón kiterített kabátján, miközben Rankov, aki látta, hogy nála pénz van, kihuzta a nadrágzsebből annak pénztárcáját, melyben 6 drb. Sterling aranyban egy 10 koronás és 4 drb. egy koronás magyar pénz volt. A tett elkövetése után eltávozott és mulatni ment Terzin Gyuricza koresmájába, időközben azonban egy mellényt és egy pár papucsot vett. A szabót argentiniai arannyal fizette, ki azt a Nemzeti banknál felváltotta és visszaadott Rankovnak. A károsult feljelentése folytán a nyomozást nyomban megindították és a tettet Rankov Zsiva személyében a megmaradt pénzzel elesítették. Tettes beismerésben van.

— **Erőszakoskodó munkások.** Magánosok elleni erőszak büntette miatt feljelentést tette a villamostelep igazgatósága Ottorán Emil, Harter Ernő és Biró Nándor a villamos telepről elbocsátott munkások ellen. Ezt a három munkást, mint olyanokat, melyek nem feleltek meg a kivánalmaknak, az igazgatóság elbocsátotta és más alkalmas munkásokat fogadott fel. Ottorán, Harter és Biró a telep előtt lesbe állottak és mikor az új munkások megérkeztek, azokat megtámadták és megfenyegették őket, ha munkába mernek állani. Az erőszakoskodó munkások ellen az eljárást megindították.

— **Bosszuálló legények.** A sztrájk tartama alatt a sztrájkján tartózkodott Krautvogel Nándor is. Vele volt két leány, kikkel Zsivan Gyura, Manyul Vása nevű legények nem a leggyengébb módon nyellegni kezdtek. A két leány védelmére kelt Krautvogel, mire a szerb legények eltávoztak, de bosszút forraltak Krautvogel ellen. A napokban a Bedenben járt a német, mikor pisztolylyal és doronggal neki rontott Zsivan és Manyul és alaposan elverték, miután a rásütött pisztoly lövése nem talált. A tetteseket elfogták és bekisérték.

— **A kisorosziak és tulipán.** A sajnálat és megbotránkozás érzete fog el bennünket, mikor arra gondolunk, hogy a szerbek lakta környékén elszórt magyarokból mi lesz? Akik, hogy még magyarul tudnak valóságos Istencsodája. Már egyszer ezélt egy esztendővel rámutattunk, hogy mennyire elhanyagolják a nemzeti érzés ápolását Kisoroszon az arra hivatott egyének és most újból rámutatunk erre a mulasztásra. Ez a derék, szorgalmas gányó nép vezetőinek jövőtől, az állami iskola daczára, nem tudja, hogy mi a magyar nemzeti szín. Most, hogy a tulipán mozgalom következtében minden magyar egy táborba toborult, a kisorosziaknak nem kell a magyar, tulipán virággal díszített honi gyártmány, mert szebb és jobb a másik oltah, szerb és Isten tudja miféle színekkel tarkított kelme. Ugyan mifélevel töltik az időt az állami iskola tisztelt tanítói? Nem hatott még el hozzájuk a tulipán harsogó szöze? Van ezeknek sajtelmük a nem-

zeti nevelésről? Szolgabíró, tanfelügyelő urak — nézzenek egy kissé a kisorosziak felé is!

— **Iparpártoló kongresszus Szegeden.** A szegedi magyar iparpártoló szövetség augusztus 25. és 26. napjaira Szegeden országos iparpártoló kongresszust hív egybe. A végrehajtó bizottság most lelkes hangú meghívót bocsátott ki, mely tömeges részvételre szólítja fel a magyarságot. A kongresszus védője Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter. Díszelnökök: Gróf Almásy Dénesné, gróf Batthyány Lajosné, özv. Andrássy Tivadarné grófné, báró Gerliczy Ferencné. Díszelnökök: Gróf Batthyány Lajos, dr. Lázár György, báró Wesselényi Miklós Beniczky Lajos, Szerényi József, gróf Zichy Jenő. A napirend a következő: I. Általános csoport. Az iparpártolás eszméjének terjesztése az ifjuság körében. A hölgyek szerepe az iparpártolás terén. A mezőgazdaság, ipar és kereskedelem kölcsönös feladatai. Az iparpártolás ügyével összefüggő pénzügyi műveletek. II. Ipari csoport. A nagyipar feladata az iparpártolás terén. A nagyipar kivánságai és sérelmei a társadalommal szemben. III. Kereskedelmi csoport. A nagy-, közép-, és kiskereskedők feladata az iparpártolás terén. A nagy-, közép és kiskereskedők kivánságai és sérelmei a társadalommal szemben.

— **Bakancsszállítás.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a jövő évben a m. kir. honvédség részére összesen 16420 pár fatalpseg nélküli bakancs szállítandó. E mennyiség egészében 11.22 K egységáron kizárólag a hazai kisiparosoktól fog beszereztetni. A kamara ezt azzal tudatja a kerületbeli kisiparosokkal, hogy a bakancs szállítására vonatkozó ajánlataikat ott, ahol ipartestület van annak útján, különben pedig közvetlenül az említett kereskedelmi és iparkamarához legkésőbb folyó évi június 25-ig nyujtsák be. A szállítási feltételek az illetékes ipartestületnél megtudhatók.

— **Gondos háziasszonyok.** mindég ovatások voltak malátakávé vásárlásnál, és csakis zárt eredeti csomagokat fogadtak el Kathreiner-féle Kneipp malátá kávé felirattal és Kneipp-páter arckép védjeggyel. Ee mivel folyton újabb utánzatok merülnek fel, nem figyelmeztethetünk eléggé gyakran a valódi Kathreiner ismerető jeleire. Minek is fogadtassanak el értéktelen utánzatok, ha ugyanazon az áron a valódi Kathreiner is kapható? a mely egyedül bírja a babkávó ízét, s melyet egyetlen más gyártmány sem közelít meg íz és zamattal tekintetben. Mindenki-nek saját érdekében áll tehát a legnagyobb elővigyázat.

— **Zsidó hitközségek összeírása.** A valóság és közoktatásügyi miniszter rendelettel Torontálvármegye törvényhatóságában felszólítja, hogy a hatósága alá tartozó területen fennálló összes izraelita hitközségekről készítsen kimutatást olyképp, hogy megnevezendők az önálló (anya) hitközségek a hozzájuk tartozó fiókhitközségekkel egyetemben. Kifejezntten megemlítendő, hogy a hitközség az izraelita vallásfelekezeti melyik árnnyalatához tartozik. Az ilyképp összeállított kimutatások augusztus 31-ig felterjesztendők a kultuszminiszterhez.

— **Hideg június.** Május vége folé hármincz fokos melegben már arról gondolkodtunk, hogy hogyan enyhítsünk magunkon a korán beköszöntő kánikulai forróságban s egyre másra föltűnedezték a rövid mellények, sőt a gallértalan nyári ingek is, mikor egyszeriben a június beköszöntésével hirtelen megfordult az idő. A hőmérő higánya hármincz fokról leszállott tíz-tizenkettőre, sűrű őszi felhők gyűltek a mások ragyogó nyári égboltozatra s napok óta kis szünettel olyan hideg eső esik és csipős szél fu, hogy a felöltő is kevés. És a legvigasztalanabb a dologban az, hogy „Meteor“ időjósunk szerint az egész

június ilyen hűvösnek, nedvesnek és zivatarosnak ígérkezik, pedig bizony a gabonának nagy szüksége volna most a nyári nap érlelő tűzésre.

Felhívás.

Köztudomásu tény képez, hogy az utóbbi években az élelmi szerek ára majdnem 100%-al emelkedett, tény az is, hogy ezen emelkedés legtöbb esetben egyáltalán nem indokolt, hanem csupán a viszontelárusítók által önkényüleg a vásároló közölség kizsákmányolása végett emeltetett.

Az elárusítók által mesterségesen okozott drágaság megtörésének csak egy módja van: a társulás és a társulás útján való védekezés létesítése, mert enélkül a nagyon is szűk jövedelmünkből megélni nem lehet.

A társulás és védekezés céljából alolítottak elhatározták, hogy egy fogyasztási szövetkezetet létesítsenek, mely fogyasztási szövetkezet első sorban a mindennapi szükséglet, az élelmi szereknek szövetkezeti uton, így olcsóbban való beszerzését teszi feladatává.

Felkértnnek ennél fogva mindazok, akik ezen szövetkezet megalakításában résztvenni óhajtanak, hogy 1906. évi június hó 9-én délután 5 órakor a Kada-féle vendéglő nyári helyiségében megjelenni sziveskedjenek, hogy a szövetkezet megalakításának kérdésében határozat hozható legyen.

Nagykikindán 1906. évi Május hó 27-én.

Krizsán Gyula. Benczur Jenő.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
KEMÉNY JÁNOS.

292 szám.

1906 vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bpesti kir. járásbíró-ságnak 1903 évi Sp III 1338/3 számú végzése következtében Dr. Nádas Bertalan bpesti ügyvéd által képviselt Trommel Mór budapesti cégé javára Pajdák Emil ellen 88 K 5 l. s jár. erejéig 1904 évi május hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajás útján 1904 kor. — fill. re becsült következő ingóságok, u m.: különféle szobabutorok, könyvek és képek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nkikindai kir. járásbíró-ság 1906 évi V. 467 számú végzése folytán 88 kor. 93 fill. tőkekövetelés, 1906 évi januás hó 23 napjától járó 5% kamatai, alperes lakásán Nagyikindán leendő eszközlésére 1906. évi június hó 18-ik napjának délutáni 4 órája határidőülkötetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénz fietés mellett, a legtöbbet ígérőnek szűség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nkikindán 1906. évi június hó 4. napján:

Takács Ákos kir. bir. végrehajtó

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

Magyar Remekírók

a magyar irodalom főművei kilencedik sorozata

most jelent meg a következő kötetekkel:

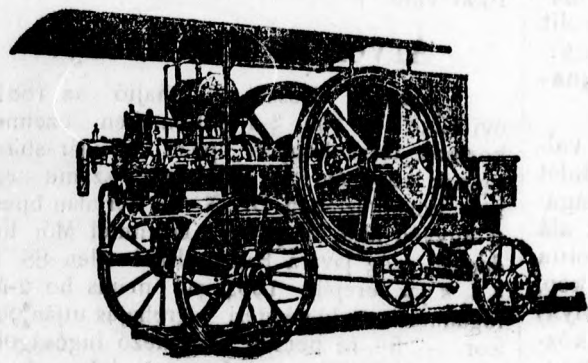
- Deák Ferencz munkáiból I. kötet Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Wlassics Gyula.
- Magyar népdalok. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Endrőti Sándor.
- Mikes Kelemen törökországi levelei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Erődi Bela.
- Petőfi Sándor munkái. I. és II. kötet. Kisebb költemények. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Badics Ferencz.
- A már-előbb megjelent nyolcz sorozatban a következő művek jelentek meg
- Arany János munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Riedl Frigyes.
- Arany László munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kozma Andor.
- Bajza József munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Badics Ferencz.
- Balassa Bálint báró és Zrínyi Miklós gróf. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Széchy Károly.
- Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Vadnai Károly.
- Csokonai V. Mihály munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bánóczy József.
- Czuczor Gergely költői munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Zoltvány Irén.
- Eötvös József báró munkáiból. I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Voinovich Géza.
- Garai János munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Ferenczi Zoltán.
- Gyöngyösi István munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Badics Ferencz.
- Gvadányi József és Fazekas Mihály. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Négyesi László.
- Katona József és Teleki László gróf. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Rákosi Jenő.
- Kazinczy Ferencz műveiből. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Váczy János.
- Kemény Zsigmond báró munkáiból Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.
- Kiefaludy Károly munkái. I. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Heinrich Gusztáv.
- Kiefaludy Sándor munkái I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Heinrich Gusztáv.
- Kölcsey Ferencz munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Angyal Dávid.
- Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.
- Kurucz költészet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Erdélyi Pál.
- Madách Imre munkái. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Alexander Bernát.
- Pázmány Péter munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Fraknoi Vilmos.
- Reviczky Gyula összes költeményei Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.
- Gróf Szécsenyi István munkáiból I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Berzeviczy Albert.
- Szigligeti Ede színművei. I. és II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bayer József.
- Tompa Mihály munkái. I. II. III. és IV. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Léva József.
- Vajda János kisebb költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Endrőti Sándor.
- Vörösmarty Mihály munkái. I. II. III. IV. V. és VI. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál.

A Magyar Remekírók gyűjteménye tizenegy 5 kötetes sorozatban jelenik meg. A teljes 55 kötetes munka ára 220 korona; az ennek kiegészítőjeként megjelent Schakspere összes művei hat kötetbe kötve ára 30 korona, melyet a Magyar Remekírók vevői 20 korona kedvezményes áron kapnak.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés és a

FRANKLIN-TÁRSULAT magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

(Budapest, IV., Egyetem-u. 4.)

Cséplési és gazdasági czélokra

legjobban bevált

Benzin motorok

Ipari és malomhajtásra

legolcsóbb üzemű

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely motor- és gépgyárában
Budapest, V., Váci-ut 12.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a COZAPORBól. Kávé tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellen-szenvéssé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly eszedesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető mégcsak nem is sejtje mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és beestelenségtől megmentett, kik később józan polgárok

és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra, és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította. Az intézet mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 495. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek. — (Levelek 25 fill. levelezőlapok 10 fillérre bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 495.)

62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Hirdetések felvételnek e

lap kiadóhivatalában.

Nyomatott Kiadói Nyomdában Szegyakov Ivánnál Nagykikindán.